

випадку війна подається як один із факторів у системі міжнародних відносин, а не як моральний виклик. Таким чином, політичний контекст визначає не лише те, що говорять ЗМІ, а й те, як це подається. Різні мовні рамки формують різні емоційної реакції, ступені підтримки та загальне сприйняття війни на міжнародному рівні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Biden opens NATO summit by announcing new air defenses for Ukraine. URL: <https://edition.cnn.com/2024/07/09/politics/biden-nato-summit-ukraine-aid> (дата звернення: 01.04.2026)
2. Entman R. M. Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*. 1993. Vol. 43, No. 4. P. 51–58.
3. The Invasion of Ukraine. URL: <https://freedomhouse.org/ukraine-invasion-2022> (дата звернення: 01.04.2026)
4. Goffman E. *Frame analysis: An Essay on the Organization of Experience*. Northeastern University Press, Boston. 1986. 586 p.
5. Trump's 28-point Ukraine plan in full: What it means, could it work? URL: <https://www.aljazeera.com/news/2025/11/21/trumps-28-point-ukraine-plan-in-full-what-it-means-could-it-work> (дата звернення: 01.04.2026)
6. US military aid pause is blow to Ukraine, not fatal for now. 4 March 2025. URL: <https://www.reuters.com/world/us-military-aid-pause-is-blow-ukraine-not-fatal-now-2025-03-04/> (дата звернення: 01.04.2026)
7. Zelenskyy to Vance: Ukraine wants 'security guarantees' as Trump seeks to end Ukraine-Russia war <https://apnews.com/article/vance-rubio-munich-security-conference-ukraineab2d7379aaf6ca224cc51e1f9ade9edf> (дата звернення: 01.04.2026)

Ямнюк Вікторія

Науковий керівник – доц. Гарасим Тетяна

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЗОВНІШНОСТІ ЛЮДИНИ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

Фразеологія як галузь мовознавства має важливе значення для вивчення мовної картини світу, адже саме у фразеологічних одиницях найбільш виразно простежується взаємодія мови, культури та мислення. У сучасних лінгвістичних дослідженнях дедалі більшої ваги набуває лінгвокультурний підхід, який дає змогу розглядати мовні одиниці не лише як інструменти спілкування, а як носії культурно значущої інформації, сформованої під впливом історичного розвитку, суспільних норм і колективного досвіду носіїв мови. У цьому аспекті фразеологічні одиниці, що описують зовнішність людини, становлять особливий інтерес, оскільки вони відображають не тільки фізичні ознаки, а й оцінні уявлення, естетичні критерії й усталені культурні стереотипи, притаманні англomовному середовищу.

Актуальність дослідження визначається тим, що в сучасній англійській мові активно вживаються фразеологічні одиниці, за допомогою яких описується зовнішність людини в різних ситуаціях спілкування. Такі мовні засоби виконують не лише функцію називання, а й характеризуються яскравим емоційно-експресивним забарвленням, що дає змогу точніше передати ставлення мовця до описуваного об'єкта. Окрім цього, вивчення подібних фразеологізмів сприяє глибшому розумінню культурних кодів і системи цінностей

англомовного суспільства, що має важливе значення для ефективної міжкультурної комунікації.

Метою статті є всебічне дослідження фразеологічних одиниць сучасної англійської мови, що використовуються для опису зовнішності людини, з урахуванням їхніх семантичних характеристик, оцінного забарвлення та лінгвокультурної специфіки.

Фразеологічні одиниці становлять особливий різновид мовних знаків, для яких характерні сталість структури, відтворюваність у готовому вигляді та цілісність значення. Важливо підкреслити, що їхнє значення зазвичай не впливає безпосередньо зі значень окремих компонентів, а виникає внаслідок метафоричного або метонімічного переосмислення. На думку А. С. Дубрової, фразеологія виконує важливу функцію у відображенні культурного досвіду, оскільки в ній накопичуються традиційні уявлення, стереотипи та оцінки, які передаються від покоління до покоління [1, с. 209–212]. Особливо це проявляється у фразеологічних одиницях, що описують людину, адже саме вони найповніше репрезентують соціальні норми та культурні стандарти суспільства.

Опрацювання сучасного англомовного матеріалу дає підстави стверджувати, що фразеологічні одиниці, які використовуються для опису зовнішності людини, доцільно поділяти на кілька тематичних груп, кожна з яких вирізняється власними семантичними характеристиками та прагматичними функціями. Серед них особливо помітною є група фразеологізмів, що передають позитивну оцінку зовнішності людини. До цієї категорії можна віднести такі фразеологічні одиниці, як *as pretty as a picture* (гарний/гарна як картина), *easy on the eyes* (приємний/приємна на вигляд), *drop-dead gorgeous* (надзвичайно красивий/дуже вродливий), *good-looking* (привабливий/гарний). У зазначених виразах простежується тенденція до ідеалізації зовнішності, яка пов'язується з уявленнями про гармонійність, пропорційність і естетичну довершеність. Зокрема, фразеологізм *as pretty as a picture* базується на метафоричному зіставленні людини з художнім образом, що підкреслює найвищий ступінь привабливості. Водночас вираз *easy on the eyes* акцентує на приємності візуального сприйняття, що також відображає позитивну оцінку зовнішності.

Як зазначає мовознавець А. Кові, поряд із фразеологічними одиницями з позитивною оцінкою вагоме місце займають вирази з негативним значенням, які передають критичне, іронічне або навіть зневажливе ставлення до зовнішності людини [3, с. 8–12]. Спираючись на це теоретичне положення, для більш детального аналізу, ми розглянули такі вирази, як *as ugly as sin* (дуже потворний/вкрай негарний), *a face only a mother could love* (обличчя, яке може любити лише мати), *look like something the cat dragged in* (виглядати дуже неохайно/як щось, що притягнув кіт). Зазначені фразеологічні одиниці є показовими прикладами емоційно забарвленої лексики, яка використовується для посилення негативної характеристики зовнішності. Так, вираз *as ugly as sin* ґрунтується на асоціативному поєднанні потворності з уявленнями про моральне зло, що вказує на його культурну зумовленість [2, с. 76-78]. Це

узгоджується з тезою про те, що роль у фразотворенні відіграє людський фактор, тому що більшість таких одиниць пов'язані безпосередньо з людиною та її діяльністю [2, с. 77]. У свою чергу, фразеологізм *a face only a mother could love* передає іронічне ставлення до зовнішності людини, акцентуючи на її невідповідності загальноприйнятим естетичним нормам.

Окрему категорію становлять фразеологічні одиниці, які передають окремі риси зовнішності або фізичні параметри людини. До цієї групи належать такі вирази, як *skin and bones* (дуже худий/шкіра та кістки), *big-boned* (кремезний/ширококістковий), *baby-faced* (з дитячим обличчям/юний на вигляд), *long in the tooth* (немолодий/у віці). Загалом ці одиниці мають відносно нейтральний характер, однак у конкретному контексті можуть набувати певного оцінного відтінку. Так, фразеологізм *skin and bones* вказує на надмірну худорлявість і часто сприймається з негативною конотацією, тоді як *baby-faced* зазвичай асоціюється з молодістю і привабливістю, що надає йому позитивного забарвлення. Водночас вираз *long in the tooth* є образним способом позначення віку, демонструючи непрямий, метафоричний характер передачі значення, властивий фразеологічним одиницям загалом.

В англomовному середовищі традиційно позитивно оцінюються молодість, привабливість, здоровий вигляд і доглянутість, що можна побачити у значній кількості ідіоматичних виразів, поданих у праці Дж. Сейдл [5]. Водночас у багатьох таких одиницях простежується використання образів, пов'язаних із тваринним світом, предметами чи природними явищами, що свідчить про метафоричний спосіб осмислення дійсності [4]. Наприклад, у виразі *look like something the cat dragged in* (виглядати дуже неохайно/пом'ято й недоглянуто) використовується зооморфний образ, який підсилює негативне враження від зовнішності людини.

Окремо варто акцентувати увагу на оцінному компоненті фразеологічних одиниць, який становить важливу складову їхнього змісту. За спостереженням Р. Мун, фразеологізми виконують не лише функцію називання, а й мають виразний експресивний потенціал, завдяки чому мовці можуть передавати власне емоційне ставлення до описуваного об'єкта [4, с. 32–35]. У фразеологічних одиницях, що описують зовнішність людини, оцінний компонент може мати як позитивне, так і негативне забарвлення, причому він нерідко є суб'єктивним і значною мірою зумовлений культурним контекстом.

Отже, проведений аналіз фразеологічних одиниць сучасної англійської мови засвідчує їхню складну семантичну організацію та нерозривний зв'язок із культурним середовищем. Вони не обмежуються лише описом зовнішніх рис людини, а й відображають ціннісні орієнтири суспільства, водночас впливаючи на формування усталених стереотипів сприйняття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дуброва А. С., Трофімчук В. М. Дослідження особливостей перекладу англійських фразеологізмів. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2014. № 74. С. 209–212.

2. Смаглій В. М. Аналіз особливостей англійських фразеологізмів і їхнього перекладу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. 2015. № 17 (2). С. 76–78.
3. Cowie A. P. *Phraseology: Theory, Analysis, and Applications*. Oxford: Oxford University Press, 1998. URL: <https://is.gd/3cdRzL> (дата звернення: 25.03.2026).
4. Moon R. *Fixed Expressions and Idioms in English*. Oxford: Clarendon Press, 1998. 350 p.
5. Seidl J. *English Idioms and how to use them*. O.: Oxford University Press, 1978. 268 p.